

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Nicușor DAN, Primar General

Primăria Municipiului București

RECOMANDARE

Nr. 55 din data de 9. APR. 2021

referitoare la respectarea dispozițiilor art. 35 din *Constituția Românel* privind dreptul la mediu sănătos în ceea ce privește calitatea aerului de la nivelul municipiului București

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu o serie de petiții, care au fost analizate în contextul prevederilor art. 35 din *Constituția României* privind dreptul la mediu sănătos, referitoare la situația poluării aerului la nivelul municipiului București și depășirile concentrațiilor maxime admise, înregistrate pentru PM₁₀ și PM_{2.5}.

La data de 30 aprilie 2020, Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat cu privire la cauza C-638/18, având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de către România, formulată de Comisia Europeană, în temeiul articolului 258 TFUE, introdusă la 12 octombrie 2018. Curtea a declarat și a hotărât, în acest sens, că România, pe de o parte, prin nerespectarea sistematică și persistentă, din anul 2007 și până cel puțin în anul 2016, a valorilor-limită zilnice pentru concentrațiile de PM₁₀ și prin nerespectarea sistematică și persistentă, din anul 2007 și până în anul 2014 inclusiv, cu excepția anului 2013, a valorilor-limită anuale pentru concentrațiile de PM₁₀ în zona RO32101 (București, România), nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 13 alin. (1) din *Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa*, coroborat cu anexa XI la aceasta și, pe de altă parte, nu și-a îndeplinit, în ceea ce privește această zonă, începând din 11 iunie 2010, obligațiile care îi revin în temeiul art. 23 alin. (1) din directivă, coroborat cu anexa XV la aceasta, în

special obligația prevăzută la art. 23 alin. (1) al doilea paragraf din directiva menționată, de a se asigura că perioada de depășire este cât mai scurtă cu putință.

În urma demersurilor efectuate de Avocatul Poporului cu privire la acest caz, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor ne-a comunicat, prin adresa înregistrată cu nr. DEICP/18672/16.12.2020, referitor la procesul declanșat de Comisia Europeană împotriva României, faptul că „*hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din data de 30.04.2020 nu prevede sancțiuni, însă, Primăria Municipiului București (PMB) trebuie să implementeze imediat măsuri care să pună capăt încălcării legislației în domeniul calității aerului*”. Ministerul a solicitat Primăriei Municipiului București, în luna octombrie și decembrie 2020, comunicarea măsurilor adoptate și implementate sau planificate pentru viitor în urma hotărârii CJUE, precum și un calendar de implementare a măsurilor identificate și o cuantificare a efectului acestora asupra calității aerului., ministerul a comunicat faptul că, până la data de 16 decembrie 2020, nu a primit răspunsurile solicitate.

Potrivit punctului de vedere transmis de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, o informare către Comisia Europeană poate fi formulată numai în baza răspunsului Primăriei Municipiului București. În cazul în care Comisia Europeană va considera măsurile luate insuficiente sau necorespunzătoare, are posibilitatea de a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu solicitarea impunerii de sancțiuni pecuniare.

Având în vedere hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene și solicitarea Comisiei Europene adresate autorităților române, ne-am adresat Primăriei Municipiului București, în vederea clarificării situației. În aprilie 2021, Primăria Capitalei ne-a comunicat următoarele aspecte relevante cu privire la situația descrisă. Planul Integrat de Calitate a Aerului în Municipiul București 2018-2022 (PICA) a fost adoptat prin H.C.G.M.B. nr. 325/2018, iar Planul de Menținere a Calității Aerului în Municipiul București 2018-2022 (P.M.C.A.) a fost aprobat prin H.C.G.M.B. nr. 715/2018. Prin sentința civilă nr. 6059 pronunțată la data de 17.11.2020 în dosarul 13925/2/2019 Tribunalul București a anulat H.C.G.M.B. nr. 325/2018. Consiliul General al Municipiului București a formulat recurs împotriva sentinței civile menționate, recursul fiind înregistrat spre competență soluționare la Curtea de Apel București. Astfel, H.C.G.M.B. nr. 325/2018 produce efecte până la anularea sa definitivă, sau până la realizarea unui nou plan, potrivit clarificărilor transmise de Primăria Capitalei.

În continuarea corespondenței privind măsurile adoptate/preconizate pentru conformarea la hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în data de 30 aprilie 2020, în cauza C-638/18, privind depășirea valorilor limită pentru particule în suspensie în aglomerarea București, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Primăria Municipiului

București, prin adresa înregistrată cu nr. DAE/116508/15.01.2021, au solicitat Comisiei Europene acceptul pentru organizarea de consultări atât la nivel decizional înalt, cât și la nivel tehnic, în vederea discutării și agreării de:

- măsuri adecvate care să asigure o perioadă de depășire a valorilor limită (în ceea ce privește PM₁₀ și NO₂) cât mai scurtă cu putință;
- termene ferme, dar în egală măsură realiste, pentru implementarea măsurilor.

În acest context, autoritățile române au comunicat Comisiei Europene faptul că intenționează să discute inclusiv calendarul pentru întocmirea unui Plan Integrat de Calitate a Aerului provizoriu, până la intrarea în vigoare a unui nou Plan Integrat de Calitate a Aerului.

Având în vedere următoarele:

- Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat cu privire la cauza C-638/18, stabilind că, prin nerespectarea sistematică și persistentă a valorilor-limită anuale pentru concentrațiile de PM₁₀ în zona RO32101 - București, România nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 13 alin. (1) și art. 23 alin. (1) din *Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa*;
- Primăria Municipiului București are obligația să implementeze într-un termen scurt măsuri care să pună capăt încălcării legislației în domeniul calității aerului, iar în cazul în care Comisia Europeană va considera măsurile luate insuficiente sau necorespunzătoare, are posibilitatea de a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu solicitarea impunerii de sancțiuni pecuniare;
- Autoritățile române au informat Comisia Europeană cu privire la intenția întocmirii unui Plan Integrat de Calitate a Aerului provizoriu, precum și a unui nou PICA, dar nu au comunicat măsuri noi avute în vedere pentru combaterea poluării aerului;
- Potrivit prevederilor art. 2 din *Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată*, „statul recunoaște dreptul fiecărei persoane fizice la un mediu sănătos, accesul liber pentru recreere în spațiile verzi proprietate publică, dreptul de a contribui la amenajarea spațiilor verzi, la crearea aliniamentelor de arbori și arbuști”;
- Conform art. 16 alin. (1) din *Legea nr. 24/2007*, autoritățile administrației publice locale au obligația să țină evidența spațiilor verzi de pe teritoriul unităților

administrative, prin constituirea registrelor locale ale spațiilor verzi, pe care le actualizează ori de câte ori intervin modificări;

- Art. II alin. (1) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 114/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului*, stabilește obligația autorităților administrației publice locale de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de minimum 26 mp/locuitor, până la data de 31 decembrie 2013;
- Primăria Municipiului București a publicat Registrul Spațiilor Verzi din Municipiul București în anul 2011, iar datele arată un indice de 23 mp/locuitor;
- Valoarea suprafeței de spațiu verde pe cap de locuitor în municipiul București este sub standardul Uniunii Europene de 26 mp/locuitor și este, totodată, inferioară celei recomandate de Organizației Mondiale a Sănătății de 50 mp/locuitor.

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

- Luarea măsurilor necesare de către Primăria Municipiului București pentru îmbunătățirea calității aerului la nivelul municipiului București, în virtutea prevederilor art. 35 din *Constituția României*, care stabilește dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic;
- Elaborarea unui calendar de implementare a măsurilor identificate pentru combaterea poluării aerului;
- Implementarea imediată de măsuri care să pună capăt încălcării legislației în domeniul calității aerului, în contextul Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din data de 30.04.2020; obligație ce revine Primăriei Municipiului București, conform adresei nr. 18672/16.12.2002 a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;
- Punerea în aplicare a angajamentelor luate în fața Comisiei Europene de către Primăria Municipiului București în colaborare cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, în special a celor precizate în scrisoarea adresată de către autoritățile

competente române, Direcției Generale Mediu din cadrul Comisiei Europene, înregistrată cu nr. DAE/116508/15.01.2021 și realizarea unui calendar al măsurilor agreate la nivel tehnic și decizional pentru reducerea emisiilor în atmosferă și îmbunătățirea calității aerului;

- Efectuarea de către Primăria Municipiului București, într-un termen rezonabil, a demersurilor necesare, în baza atribuțiilor care îi revin, pentru dezvoltarea infrastructurii verzi, în conformitate cu legislația națională și cu standardele europene, astfel încât să fie asigurată o suprafață de spațiu verde de minimum 26 mp/locuitor (în conformitate cu prevederile *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 114/2007*), inclusiv prin luarea următoarelor măsuri:
 1. dezvoltarea unor planuri concrete și punerea în aplicare a acestora, în vederea extinderii spațiilor verzi și amenajării de noi spații verzi, pornind de la prevederile *Capitolului 5.4.1 Conservare/ameliorare/extindere a spațiilor verzi din capitală și extinderea suprafețelor de spații verzi prin renaturarea unor terenuri supuse eroziunii eoliene* din Planul Integrat de Calitate a Aerului;
 2. efectuarea unui studiu cu privire la terenurile din municipiul București care pot fi valorificate ca spațiu verde și demararea unor acțiuni de plantare;
 3. efectuarea de consultări la nivel tehnic și decizional cu privire la oportunitatea identificării de soluții pentru încurajarea sectorului privat, în vederea dezvoltării de spații verzi inclusiv la acest nivel;
- Primăria Municipiului București va informa Avocatul Poporului cu privire la însușirea recomandării și luarea măsurilor dispuse.

Avocatul Poporului

Renate WEBER

